

GREENPEACE

Magazine • Driemaandelijks • Herst 2007 • September-oktober-november • 19de jaargang • nr 75 **2007/3**

Weer de peer!

De eerste stap in de strijd
tegen energieverspilling

Apple gaat groen!

Rijden we binnenkort met
milieuvriendelijkere auto's?

Dossier : Greenpeace
China bestaat 10 jaar

Laten we niet wachten tot de beleidsmakers beslissen

Tijdens het schrijven van dit edito⁽¹⁾ zijn de regeringsonderhandelingen nog volop aan de gang. Het is helaas al duidelijk dat de volgende 4 jaar hoogstwaarschijnlijk geen progressief milieubeleid zal worden gevoerd. De tussentijdse nota van de formateur, die begin augustus in de pers verscheen, bevat geen

duidelijke doelstellingen om de klimaatproblemen aan te pakken. Bovendien worden er geen concrete maatregelen geformuleerd. Met uitzondering van de enige aangekondigde maatregel: de verlenging van de levensduur van de kerncentrales.

Dit signaal kan alleen maar ongerustheid opwekken bij investeerders in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Hoe is het mogelijk dat 3 van de 4 partijen in deze onderhandelingen terugkomen op het engagement om de wet op de kernuitstap te handhaven? Ze hadden dit nochtans bevestigd tijdens de politieke debatten voor de verkiezingen die Greenpeace in april organiseerde.

Wat de energievoorziening van België betreft, lijkt de komende regering dus op een status-quo af te stevenen. Door de levensduur van verouderde kerncentrales nog te verlengen worden het quasimonopolie en de megawinsten van Electrabel in stand gehouden en wordt vooral heel wat bijkomend gevaarlijk kernaafval geproduceerd. De milieulasten worden voor duizenden jaren doorgeschoven naar volgende generaties.

De gemiddelde exploitatie van kerncentrales bedraagt wereldwijd ongeveer 20 jaar. In België werd die levensduur al tot 40 jaar uitgebreid en men wil nu blijkbaar nog verder gaan. Hiermee nemen de risico's op nucleaire ongelukken toe. Verzekeringsmaatschappijen weigeren deze risico's te dekken. Wie zal er dan voor opdraaien? Bovendien wordt er door de levensduur van de kerncentrales te verlengen geen plaats vrijgemaakt in de markt en zullen investeerders in groene stroom afzien van hun plannen.

Welke argumenten gebruikt men om de wet op de kernuitstap in vraag te stellen? Twijfels over de betrouwbaarheid van de energievoorziening? Greenpeace publiceerde in februari 2007 een lijst met gerealiseerde en geplande projecten voor vervangcapaciteit in België die toelaten om de oudste kerncentrales te sluiten. Maar deze informatie is blijkbaar niet tot de formateur doorgedrongen.

Maar er is hoop: de consument bepaalt welke stroom hij wenst. Als we dus massaal kiezen voor groene stroomleveranciers zal Electrabel zijn nucleaire stroom niet verkocht krijgen.

Peter De Smet
Directeur Greenpeace

⁽¹⁾ 23 augustus 2007

[INTERNATIONAAL]

- 3** **Blik op de wereld**
In vogelvlucht een kijk op acties in alle hoeken van de wereld
- 4-5** **Biodiversiteit**
De Rainbow Warrior snelt de tonijn in de Middellandse Zee ter hulp
- 6-7** **Giftige stoffen**
Greenpeace en de consumenten halen een klinkende overwinning: Apple gaat groen!
- 8** **Biodiversiteit**
Voorlopig geen autoweg doorheen Rospudavallei in Polen

[IN BELGIË]

- 9** **Biodiversiteit**
Hout vasthouden voor de bossen in Congo
- 10-11** **Klimaat**
• Weer de peer! De eerste stap in de strijd tegen energieverstopping
• Internationale actiedag tegen klimaatverandering: noteer 8 december alvast in uw agenda
- 12-13** **Klimaat**
Aan de vooravond van een antieklimaatregering?
- 14** **Klimaat**
Rijden we binnenkort met milieuvriendelijkere auto's?
- 15-16** **Greenpeace en u**
• Weer de peer!
• 14 oktober: dag van het hout en het bos
• Nodig een Greenpeacespreker uit!
• Opendeurdagen op de Arctic Sunrise. Een overzicht van de mooie momenten
• Greenpeace steunen via een legaat of schenking

[DOSSIER]

Tien jaar geleden opende Greenpeace haar eerste kantoor in China. Sindsdien is Greenpeace China gegroeid en heeft ze al enkele mooie overwinningen voor het milieu geboekt. Maar er is nog een lange weg af te leggen om het land op het spoor van de duurzame ontwikkeling te krijgen.

GREENPEACE

Greenpeace magazine wordt gemaakt voor de sympathisanten van Greenpeace in België en Luxemburg.

Redactie en vertaling: Joke Buts, Stef Van den Eynde en Caroline Vetter
Werken mee aan dit nummer: Fawaz Al Bitar, Philippe Cornelis, Paul Delaunois, Peter De Smet, Joren Gettemans, Marleen Houtmeyers, Jonas Hulsens, Karen Janssens, Elysabeth Loos, Petra Matthes, Joeri Thijs, Greenpeace Communications.

Concept: Griet Wittoek

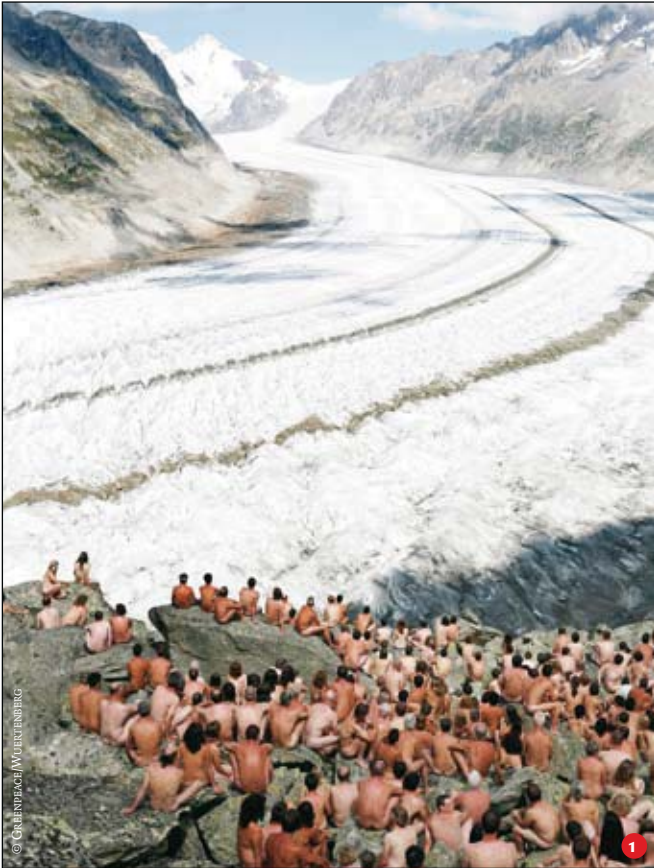
Verantwoordelijke uitgever: Peter De Smet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel. Tel. (02) 274 02 00, fax: (02) 274 02 30
www.greenpeace.be

Foto Cover: Marit van Bohemen, Nederlandse presentatrice, die deelnam aan de spaarlampencampagne van Greenpeace Nederland.
© GP/Beentjes

Fotografie en druk: Massoz

Gedrukt op Cyclus Print, 100 % gerecycleerd, niet chloorgebleekt papier.

Greenpeace is een internationale drukingsgroep die ijvert voor de bescherming van het ecosysteem aarde. We zijn politiek volledig onafhankelijk en halen onze financiële middelen enkel uit giften van onze sympathisanten en de verkoop van goederen. Onze campagnes zijn altijd geweldloos.

1 ZWITSERLAND Honderden vrijwilligers gingen uit de kleren voor de fotosessie van Spencer Tunick op de Aletschgletsjer. Samen met Greenpeace willen ze de desastreuze gevolgen van de klimaatverandering onder de aandacht brengen. De laatste 150 jaar zijn de gletsjers drastisch verminderd en dit proces gaat alsmat sneller. Met de fotosessie wil Spencer Tunick de wereld laten zien dat de klimaatverandering niet iets abstract is, maar een reële bedreiging die ons allemaal aangaat. Hij wil mensen bewust maken van hun eigen kwetsbaarheid.

2 CANADA Activisten hebben een vraagteken van 61 meter aangebracht in een maïsveld in Abbotsford in Brits Columbia. De maïs die op dit veld werd geteeld, was de genetisch gemanipuleerde soort NK603. Recente studies hebben aangetoond dat deze maïs giftig is voor ratten. Consumenten in Canada hebben niet het recht te weten of hun voeding GGO's bevat. Greenpeace vraagt een verplichte etikettering van GGO producten wereldwijd.

3 FRANKRIJK Gedurende 44 uur hebben activisten in de haven van La Rochelle het lossen van boomstammen afkomstig uit de wouden van Congo geblokkeerd. De actie moest worden stopgezet op bevel van de rechter. Frankrijk is vandaag de belangrijkste Europese invoerder van hout uit het Congobekken, waar de bosontginning rampzalig is voor het milieu en de plaatselijke bevolking.

4 ALASKA In de maand juni trok Greenpeace op expeditie naar de Beringzee om er de gevolgen van de diepzeevisserij te documenteren. Een van de Greenpeaceschepen, de Esperanza, beschikt hiervoor over twee minidieptboten die tot meer dan 1.000 meter diepte kunnen afdalen. De beelden tonen vooral koudwaterkoralen die een belangrijke biotoop zijn voor vele vissoorten. Die koralen, die zeer belangrijk zijn voor het overleven van het unieke ecosysteem in de Beringzee, worden bedreigd door vissersboten die met hun netten over de zeebodem schrapen en zo alle leven in zee vernielen.

5 POLEN Activisten hebben "Stop CO₂" geschilderd op de schoorsteen van de elektriciteitscentrale van Belchatow. Hiermee protesteren ze tegen het nieuwe energiebeleid van de Poolse regering die de voorkeur geeft aan steenkool. Deze keuze zal onvermijdelijk leiden tot een stijging van de uitstoot van broeikasgassen. Greenpeace zet de overheid onder druk om te kiezen voor energiebesparingen en hernieuwbare energiebronnen.

6 GROOT-BRITANNIË Activisten hebben actie gevoerd in Woolworthwinkels in Engeland, Schotland en Wales. Ze verwijderden de klassieke, zeer energieverwendende gloeilampen uit de rekken. Tijdens de actie boden activisten de klanten honderden spaarlampen aan. Spaarlampen zijn een eenvoudig en efficiënt middel in de strijd tegen de klimaatverandering.

7 ISRAËL In steeds meer landen voert Greenpeace actie voor een meer energiezuinige verlichting. In Tel Aviv hebben activisten op drukke plaatsen in de stad de voorbijgangers de gelegenheid gegeven hun klassieke gloeilampen in te ruilen voor spaarlampen.

8 GRIEKENLAND Activisten hebben een spandoek van 600 m² opgehangen boven het Kanaal van Korinthe. Ze deden dit om de EU te vragen de Griekse wateren te beschermen door het oprichten van zeereservaten. Net zoals in natuurreservaten wordt in zeereservaten alles in het werk gesteld om het leven te beschermen tegen nadelige invloeden van buitenaf.

De Rainbow Warrior snelt de tonijn

In juni 2007 werd het reddingsplan voor de blauwvintonijn (een ernstig bedreigde vissoort) van kracht dat in november 2006 in Dubrovnik was uitgewerkt. Het was een moeilijke bevalling en nu valt nog af te wachten of het plan een echte reddingsboei is. Alles wijst erop dat het behoud van de soort - toch de belangrijkste inzet - verre van zeker is. Recent onderzoek door Greenpeace in de Middellandse Zee toont aan dat de vissersvloten niet bereid zijn zich naar dit plan te schikken...

De tonijn is een gegeerde vissoort. Hoeveel eindigen er niet op ons bord? En op dat van de Japanners die verlekerd zijn op tonijnsushi? De blauwvintonijn is hierdoor een zeer winstgevend marktproduct geworden. Elk jaar, in de maanden mei en juni, wanneer de tonijnen zich in scholen verzamelen om zich

vangen ze dan in een net dat meer dan twee kilometer lang kan zijn en 200 m onder het wateroppervlak hangt. Als men de tonijn wil vetmesten wordt hij met een sleepboot overgebracht naar kooien. Als de vis onmiddellijk wordt gedood komt een vriesschip de dode vissen oppikken.

voor 2007 tot 29.500 ton (een daling van 10% ten opzichte van de laatste vijf jaar), verhoogt het reglementaire gewicht van een gevangen tonijn tot 30 kilo (in plaats van 10 kilo voordien) en sluit het seizoen af op 30 juni. Maar volgens Stéphan Beaucher, oceanen-campaigner bij Greenpeace Frankrijk, is dit akkoord het droeve resultaat van politiek getouwtrek. "Wat we nu moeten doen is deze quota trachten te halveren. Het enige interessante aan dit akkoord is de clausule over de jaarlijkse herziening ervan. De gewichtsgrens van 30 kilo is zuiver symbolisch. Tonijnen planten zich slechts eenmaal voort en bereiken gemiddeld een gewicht van 60 kilo in het Middellandse Zeebekken. Na tien jaar intensieve visvangst is het aantal geslachtsrijpe tonijnen ineenge-

Een vliegtuig spoort de tonijnscholen op en enkele ogenblikken later is de vissersboot ter plaatse om de tonijn te vangen met enorme netten.

voort te planten, haast zich een armada van schepen de Middellandse Zee op om er op deze vissen te jagen. Tijdens dezelfde periode vorig jaar is daar 60% van de levende tonijnen gevangen.

Voor de tonijnvangst zijn alle middelen (zowel technische als financiële) goed: eerst sporen verkenningsvliegtuigjes de tonijnscholen op. Dan naderen tonijnvissersboten van ongeveer 40 m lang de school tonijnen, cirkelen er omheen en

De wetgeving voor de tonijnen is te zwak

De nieuwe wet die nu van kracht is, is zo weinig bindend en de toepassing ervan wordt niet gecontroleerd waardoor de blauwvintonijn op korte termijn met uitsterven wordt bedreigd. De enige verdienste van de wet is dat ze bestaat. Ze geeft echter de indruk dat er een wetelijk kader is voor een visserij waarop nu geen enkel toezicht wordt uitgeoefend. De wet verlaagt de vangstquota

20 juni 2007: Greenpeace-activisten klimmen aan boord van de Daniela, een schip dat onder Panamese vlag vaart. Ze voeren een inspectie uit op de nieuwe regle-

en in de Middellandse Zee ter hulp

stuikt, wat de vissoort ernstig in haar bestaan bedreigt.”

Zal Europa de middelen ter beschikking stellen om het bescheiden plan, dat het zopas heeft goedgekeurd, te doen naleven? Greenpeace blijft zich in elk geval inzetten om de tonijn en talrijke andere bedreigde vissoorten te redden. Ze oefent druk uit om van de zones waar de tonijn zich voortplant zeereservaten te maken, waar grote vissersvloeden niet worden toegelaten.

Als u de rondreis van de Rainbow Warrior wil volgen (in het Frans), surf dan naar www2.greenpeace.fr/blog/med-tour

Caroline Veter

mentering die verbiedt dat tonijn wordt overgeladen op vriesschepen om de vangst weg te voeren. Maar dit schip lijkt zich daar maar weinig van aan te trekken.

LOGBOEK VAN PATRICK AAN BOORD VAN DE RAINBOW WARRIOR

En wat gebeurt er op volle zee? In de maanden mei en juni voer de Rainbow Warrior, het vlaggenschip van Greenpeace, rond op de Middellandse Zee om er de jacht op de blauwvintonijn te onderzoeken. Patrick was als vrijwilliger aan boord van de Rainbow Warrior. Fragmenten uit zijn logboek tonen dat er nog werk aan de winkel is.

12 juni: na een oponthoud van een week in Malta, waar we van de gelegenheid gebruik hebben gemaakt om de vele boten (tonijnvissersboten, vriesschepen) te inventariseren die er wegens de slechte weersomstandigheden voor anker lagen, varen we in de namiddag van 11 juni de volle zee op. Het is erg warm en de zee is opnieuw kalm. Door dit vertrek groeit het enthousiasme bij de bemanningsleden om onze gemeenschappelijke doelstellingen te bereiken.

‘s Morgens om 6u komen we aan op een plek die vooraf door een vliegtuig was verkend. Niet minder dan 25 boten zijn ook ter plaatse, waaronder Tunesische, Spaanse en Italiaanse, boten die kooien verslepen, en ook twee Franse tonijnvissersboten die we in Malta zagen bijtanken. We zien dat een van hen al bezig is met het overbrengen van tonijnen in een kooi. Boven ons vliegen ook drie vliegtuigjes die de boten helpen bij het opsporen van de tonijnscholen.

‘s Avonds, wanneer de vangst duidelijk niet voldoende blijkt, beslissen de vissers de tonijnen niet over te brengen naar kooien, maar hun net op te halen, de tonijnen te doden en een vriesschip te vragen de vissen mee te nemen. Hiermee omzeilen ze de reglementering van nationale quota.

We staan dus op de eerste rij om het lage gewicht van de tonijnen vast te stellen. Sommige vissen wegen minder dan 30 kilo. Het overladen eindigt niet toevallig om 23u55: de nieuwe regle-

mentering verbiedt immers dit type van overladen vanaf 13 juni om middernacht. Onze aanwezigheid spoort hen duidelijk aan tot bijzondere ijver.

15 juni: De Rainbow Warrior dobbert al twee dagen rond in de buurt van een vriesschip en een sleepboot die op iets lijken te wachten. We willen te weten komen welke boot hen gaat vragen om tonijn over te laden. Gisteren kwam een klein konvooi van drie Italiaanse tonijnvissersboten dichtbij gevaren, bijgestaan door vier vliegtuigjes (drie Amerikaanse en een Italiaans). Dat is sinds 13 juni nochtans volledig verboden. We staan nog steeds op de uitkijk om te zien naar welke boot ze hun vangst zullen overbrengen. Ter herinnering: de nieuwe reglementering verbiedt ook het overladen op een vriesschip op volle zee. Want zo wordt de tonijnvangst verdoezeld. De reglementering is echter veel te vaag. Zo is bekend dat bepaalde vriesschepen, eenmaal volgeladen met tonijn, onmiddellijk via het Suezkanaal of de Kanarische Eilanden naar Azië vertrekken. Hierdoor ontsnappen ze aan elke telling die een strikt beheer van de nationale quota mogelijk zou kunnen maken.

Er is op z'n zachtst gezegd nog veel werk aan de winkel. De beslissingen van de internationale gemeenschap zijn niet enkel traag en bescheiden, ze worden niet effectief toegepast op het terrein en de boten worden niet gecontroleerd!

Greenpeace en de consumenten halen een klinkende overwinning:

Apple gaat groen!

Dit is het verhaal over een bijzondere campagne met weinig acties en nog minder vastgeketende activisten. Greenpeace sloeg het dit keer over een andere boeg: een onlinecampagne die werd gewonnen omdat duizenden Applegebruikers de computergigant onder druk hebben gezet om zijn computers milieuvriendelijk te produceren.

In 2004 lanceert Greenpeace een groot-schalige campagne om giftige stoffen uit afgedankte elektronische apparaten te verwijderen. De grote computerfabrikanten, zoals Dell, HP/Compaq, Apple en IBM, weigerden immers zelf maatregelen te nemen. Daarom vroegen we onze sympathisanten om van de elektronicabedrijven te eisen computers te maken zonder gevaarlijke chemische stoffen.

Apple op de 14de en laatste plaats in het klassement

In 2006 publiceert Greenpeace haar eerste 'Guide for greener electronics', een consumentengids met een klassement van 14 computer- en GSM-fabrikanten. De bedrijven worden gerangschikt volgens milieuvriendelijkheid. Hierbij wordt rekening gehouden met hun beleid inzake het gebruik van schadelijke chemicaliën en de verantwoordelijkheid die ze nemen op het vlak van recyclage van afgedankte producten.

Hebben de bedrijven een duidelijk tijd-

schema voor de verwijdering van gevaarlijke chemicaliën uit hun producten? Voeren ze een beleid voor de terugname en de recyclage van hun afgedankte elektronische apparaten?

Bedrijven die zich ertoe verbinden PVC en broomhoudende vlamvertragers uit hun producten te verwijderen, staan bovenaan het klassement. Nokia neemt de leiding omdat sommige GSM's al PVC-vrij zijn. Apple is echter een van de slechte leerlingen van de klas. Bij de publicatie van het tweede klassement in december 2006 staat Apple zelfs op de laatste plaats. Enigszins verrassend voor dit merk dat toch graag zijn progressieve imago uitspeelt.

Apple weigert dan misschien wel naar Greenpeace te luisteren, maar het bedrijf kan niet onverschillig blijven voor de wensen van zijn consumenten wereldwijd. Daarom startten we een campagne die volledig door het publiek wordt gedragen met als doel de elektronicamarkt in de goede richting te duwen. Eind 2006 lan-

ceerden we de interactieve website Green my Apple⁽¹⁾ die op een ludieke manier de officiële Apple-website parodieert. De website spoort de fervente aanhangers van Mac en iPod ertoe aan Apple mee te helpen vergroenen.

De campagne is een schot in de roos: een heleboel mensen sturen een e-mail naar Steve Jobs, de grote baas van Apple. Ze vragen hem om de giftigste chemische stoffen uit zijn computers te verwijderen. Anderen gebruiken hun creativiteit om hun geliefkoosde merk tot actie aan te sporen. Ze plaatsen hun eigen ontwerpen op het internet: Green my Apple T-shirts, foto's en video's geïnspireerd op de echte Applecampagnes.

Applesympathisanten lieten hun fantasie de vrije loop om de grote baas van Apple ertoe aan te zetten milieuvriendelijkere computers te bouwen.

Maar er gebeurt meer: op de website Flickr stromen foto's toe, van de Dominicaanse Republiek tot Hong Kong via New York, Londen, Parijs en zelfs Dubai. Op de foto's staan fans van Apple met dezelfde boodschap: "Ik hou van mijn Apple, maar ik wou dat hij groen was".

Van virtuele acties naar acties op het terrein

Maar er zijn ook echte acties. Bijvoorbeeld op de Mac Expo in Londen. We staan er

Applefans lieten hun creativiteit de vrije loop om de grote baas van Apple te overtuigen om milieuvriendelijkere computers te produceren.

GEÏNTERESSEERD IN CYBERACTIVISME?

Zonder de steun van duizenden Apple-gebruikers en cyberactivisten overal ter wereld zou de Green myApple-campagne niet zo'n succes hebben gehad. Ze hebben er veel tijd in gestoken en zich heel creatief getoond: met blogs, spandoeken, publiciteitscampagnes en T-shirts hebben ze Apple proberen overtuigen. Bedankt allemaal! Greenpeace valt voor haar campagnes regelmatig terug op cyberactivisten.

Ook geïnteresseerd om cyberactivist te worden? Wil je aan onze onlinecampagnes deelnemen? Schrijf je dan in via www.greenpeace.org/cyberactie. Een ding is zeker: hoe meer mensen ons steunen, hoe efficiënter onze campagnes zullen zijn.

samen met de grote merken uit de computerwereld maar streven uiteraard niet hetzelfde doel na. Wij willen het publiek bewust maken van de milieuverontreiniging veroorzaakt door computermateriaal. We maken van de gelegenheid gebruik om sensibiliserende folders en groene appels aan de bezoekers uit te delen. Maar we worden al heel snel buitengegoid.

Daarnaast voert het Green my Apple-team actie in de winkels van Apple in Londen, Amsterdam, Austin (Texas) en New York om er steeds dezelfde boodschap te verspreiden. Ze sturen zelfs e-mails naar Steve Jobs rechtstreeks vanuit de Apple-winkels!

Op de bekende website YouTube lanceert

Greenpeace een videoparodie waarbij Steve Jobs de geleidelijke verwijdering van gevaarlijke chemische stoffen uit zijn computers aankondigt.

In februari 2007 zijn er voor het eerst geruchten dat Apple binnenkort wijzigingen in het bedrijfsbeleid zal aankondigen. Maar de acties gaan door, vooral onder leiding van studenten op de Amerikaanse universiteitscampussen.

Van de 14de naar de 10de plaats

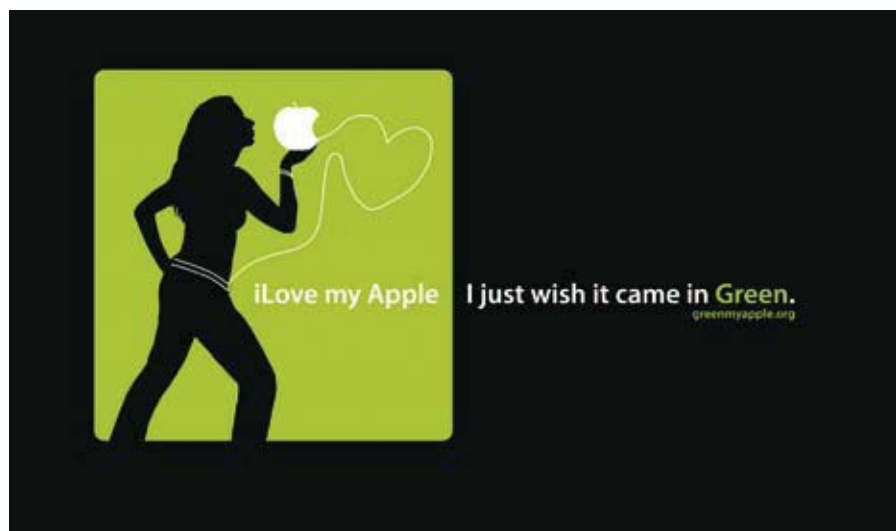
In maart 2007 is er dan uiteindelijk een doorbraak! Apple reageert. Steve Jobs verbindt zich ertoe om vanaf eind 2008 geen broomhoudende vlamvertragers en PVC meer te gebruiken in zijn producten. Hij geeft ook voorbeelden van stoffen die hij

wil verwijderen, zoals arsenicum in de LCD-schermen en kwik. Een geweldige beslissing! In het klassement van juni 2007 verlaat Apple de staart van het peloton en klimt naar de rode plaats.⁽²⁾

Maar er blijven knelpunten. Een van de redenen waarom Apple niet hoger staat in het klassement is dat de verbintenissen nog niet zijn uitgevoerd. Anderzijds neemt Apple geen verantwoordelijkheid voor afgedankte producten. Het nieuwe beleid van het bedrijf om oude producten terug te nemen en te recyclen geldt enkel in de VS. Afgedankte Appleproducten zullen dus nog altijd de bergen elektronisch afval in China en India doen aangroeien. In die landen demonteren en sorteren arme arbeiders en kinderen de computers, MP3-spelers en GSM's zonder beschermende kledij, waardoor ze in aanraking komen met giftige stoffen.

Het werk rond Apple is uiteraard slechts het topje van de ijsberg. Achter de schermen blijft Greenpeace de andere spelers in de sector ontmoeten om hen er toe aan te zetten hun beleid te verbeteren. Zo zijn ook andere merken enkele plaatsen opgeschoven in de laatste versie van onze gids⁽²⁾.

Caroline Veter

⁽¹⁾ Te bekijken op www.greenmyapple.com/nl

⁽²⁾ Voor het klassement van de elektronica-bedrijven, surf naar: www.greenpeace.org/giftigestoffen

De nachten zijn ijskoud. Maar dat weerhoudt de actievoerders er niet van alles in het werk te stellen om de aanleg van de autoweg dwars door de Rospudavallei te voorkomen.

Voorlopig geen autoweg doorheen Rospudavallei in Polen

De Rospudavallei, in het noordoosten van Polen, is een van de grootste ongerepte natuurgebieden in Europa. Een rustige regio, die desalniettemin de laatste 6 maanden de volle aandacht van Greenpeace heeft gekregen. De Poolse regering wil er immers een stuk autoweg aanleggen. Als de wil van de regering erdoor komt, zal de vallei letterlijk doormidden worden gesneden. Meteen een ernstige bedreiging voor plant en dier.

In februari van dit jaar kondigde de Poolse regering haar plannen voor de bouw van een autoweg dwars door de Rospudavallei aan. De vallei maakt deel uit van het Natura 2000-netwerk, een netwerk van beschermde natuurgebieden dat door de Europese Unie is vastgelegd. De vallei herbergt een drassig bosgebied en is een belangrijk toevluchtsoord voor honderden beschermde dieren- en plantensoorten.

Met het stuk autoweg van 40 kilometer wil Polen de verbinding met andere landen in Centraal-Europa verbeteren. En dat is haar goed recht. Maar Greenpeace begrijpt niet waarom ze voor de aanleg met de Rospudavallei gekozen heeft. Er

is immers een alternatief dat bovendien veel minder negatieve gevolgen voor het milieu heeft.

Steun in Polen en daarbuiten

Greenpeace voert samen met andere milieuverenigingen actie tegen de plannen. In februari van dit jaar sloegen actievoerders hun tenten op in de vallei. Ze trotseerden temperaturen van -20 graden Celsius en bleven dag en nacht op hun hoede, klaar om de eerste bulldozers tegen te houden. De actie kreeg meer en meer aandacht en steun. Meer dan 200.000 personen ondertekenden een petitie gericht aan de Poolse eerste minister om de vallei alsnog te vrijwaren.

De actie kreeg ook over de Poolse grenzen heen steun. De Europese Unie (EU) begon druk uit te oefenen op de Poolse regering. De EU dreigde ermee de financiering voor andere wegenwerken in te trekken. Ze verplichtte Polen bovendien om met de start van de werken te wachten totdat het Europees Hof van Justitie een uitspraak ten gronde over de zaak heeft gedaan.

Aankankelijk had Polen geen oren naar de eisen van de EU. Maar de volharding van die laatste samen met de vastberadenheid van de actievoerders ter plaatse, deed de Poolse overheid uiteindelijk buigen. Op 31 juli 2007 kondigde Polen aan dat ze de bouw van de autoweg uitstelt.

Op dit ogenblik is de rust in de vallei teruggekeerd. De actievoerders blijven echter wel ter plaatse omdat het pleit nog niet gewonnen is. De Poolse overheid heeft haar project in geen geval geannuleerd en gaat verder met de bouw in de zones die niet door Natura 2000 beschermd worden. Meer dan ooit is Greenpeace op haar hoede.

Caroline Veter

Spectaculaire actie in Antwerpen om België te vragen zich in te zetten voor het behoud van de bossen in Congo.

Hout vasthouden voor de bossen in Congo

Op 23 juni 2007 is er opschudding in de haven van Antwerpen: een helikopter vliegt tussen de Ceynowa, een schip geladen met verdacht hout uit de Democratische Republiek Congo (Congo), en de rubberbootjes van Greenpeace. Met deze actie vragen we om de plundering van de Congolese bossen stop te zetten. 40 miljoen Congolezen zijn afhankelijk van deze bossen en ze vormen een buffer tegen de klimaatverandering. Deze boodschap brengen we over aan de politici. Of ze goed doordrongen is, zal de toekomst uitwijzen.

Om 's morgens: Greenpeace verrast de bemanningsleden van de Ceynowa op volle zee. Vier activisten klimmen aan boord, klauteren langs de masten naar boven en ontrollen een spandoek met daarop een tekst die het einde van de plundering van de Congolese bossen eist. De spandoek begeeft het snel onder de sterke wind, maar de activisten blijven vastberaden. Rond 13u komt de Ceynowa in Antwerpen aan waar andere teams klaar staan om het lossen van het verdacht hout te vertragen. De enigszins gebalde interventie van de Antwerpse politie maakt na elf uur een einde aan de actie.

Congo herbergt het belangrijkste deel van het Afrikaans regenwoud, dat na het Amazonewoud, het tweede grootste gebied van tropische wouden ter wereld is. Na vele jaren van gewapende conflicten en een broos politiek herstel staat dit land op een kruispunt. Nu wordt er beslist over het statuut van de houtkapindustrie. Zal die verantwoording moeten afleggen of zal ze vrij spel hebben om deze bossen met hun uitzonderlijke biodiversiteit leeg te plunderen? We spreken van leegplunderen omdat de houtkapindustrie enkele commercieel zeer waardevolle soorten, zoals sapelli of afromosia, eruit pikt. Die soorten zijn erg gegeerd voor de ver-

vaardiging van ramen of als timmerhout. Eenmaal die soorten omgehakt, verlaat de industrie de bossen zonder zich druk te maken over het lot van de lokale bevolking die zich weinig bewust is van het waardevolle dat hen is ontstolen. Als er geen efficiënte controles komen en een boswetgeving die wordt nageleefd, zal het slecht aflopen met dit immense woud.

Wat met de verkiezingsbeloftes?

Greenpeace voerde deze actie in Antwerpen, omdat België een van de grote kredietverleners is van Congo. Onze politici kunnen er dus bij de Congolese overheid op aandringen dat ze de natuurlijke rijkdommen van Congo beschermt. Vóór de verkiezingen verklaarden alle democratische partijen dat ze zich voor het behoud van de oerbossen en het klimaat wilden inzetten. Greenpeace is niet tevreden met alleen maar beloftes. De actie van 23 juni was een aanmaning. De politieke contacten tijdens de actie doen ons hopen dat België positieve maatregelen zal nemen. Maar met de huidige moeilijke regeringsonderhandelingen (red. dit artikel werd in augustus geschreven) is het afwachten of de intenties van vóór de verkiezingen zullen worden omgezet in wetteksten. Wordt vervolgd.

Elysabeth Loos

Weer de peer!

De eerste stap in de strijd tegen energievervalsing

Klassieke gloeilampen vervangen door spaarlampen is een simpel gebaar dat wel degelijk een verschil maakt voor onze planeet. Maar niet iedereen is daarvan overtuigd: bijvoorbeeld de politici die talmen om maatregelen te nemen, of nog de winkelketens die meer energie-verslindende klassieke gloeilampen aanbieden dan spaarlampen.

Als iedere Belg thuis energiezuinige verlichting zou gebruiken, zouden we een grote steenkoolcentrale kunnen sluiten. Spaarlampen gebruiken is één van de meest efficiënte manieren om zelf iets te doen tegen de opwarming van de aarde. Hoewel spaarlampen iets duurder in aankoop zijn, verdient u dat geld makkelijk terug door hun lager verbruik en langere levensduur. Het is dus dubbel profijt, voor uw portefeuille en voor het milieu.

De klimaatverandering stelt ons voor een enorme uitdaging. Er moeten veel meer initiatieven inzake energie-efficiëntie en hernieuwbare energie worden genomen. Het Duitse Onderzoeksinstituut DLR voerde in opdracht van Greenpeace een studie uit over onze toekomstige energievoorziening op internationaal, Europees en Belgisch niveau ⁽¹⁾. De studie bewijst dat een drastische vermindering van onze CO₂-uitstoot met 50% tegen 2050 (wereldwijd) en met 80% in de geïndustrialiseerde landen, enkel mogelijk is als we volop inzetten op energie-efficiëntie. Doen we dat niet, dan zal hernieuwbare energie ontoereikend zijn om in onze behoeften te voorzien. De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling berekende dat een halvering van het huishoudelijk elektriciteitsverbruik voor verlichting, een besparing van 2,85 Twh zou opleveren of 3,5% van het totaal Belgisch elektriciteitsverbruik.

Hoeveel winkelketens zijn er nodig om de gloeilamp te vervangen?

Uit contacten tussen Greenpeace en de grote supermarkten en doe-het-zelf zaken in België blijkt dat de winkelketens zich wel degelijk bewust zijn van de klimaatverandering en hun best doen om hun impact op het milieu en het klimaat te beperken. Toch verkopen ze bijna uitsluitend klassieke gloeilampen. Greenpeace spoort hen aan het voortouw te nemen en de energiever-slindende gloeilampen uit de rekken te nemen. Geen enkele keten heeft al maatregelen

WEER DE PEER!
kies een spaarlamp

www.weerdepeer.be

SWITCH OFF
CLIMATE CHANGE
GREENPEACE

Spaarlampen bestaan in allerlei vormen en kleuren. De mythe dat ze groot, onesthetisch en duur zijn is net zo voorbijgestreefd als de technologie voor klassieke gloeilampen.

in die zin genomen. Het is nochtans mogelijk. Dat bewijst de Britse elektroketen Currys. Van zodra de bestaande voorraden zijn uitverkocht, zal in de 514 winkels van Currys geen peertje meer te vinden zijn. Daarmee is Currys de eerste kleinhandelaar die resoluut kiest voor energie-efficiënte verlichting ⁽²⁾. Maar Currys is niet de enige. Habitat wil de klassieke gloeilamp tegen 2009 uit zijn rekken nemen en de Franse doe-het-zelfketen Leroy Merlin weert de peer tegen 2010. Een reeks andere ketens namen engagementen voor nog latere data.

Greenpeace zal niet alleen deze positieve voorbeelden aanhalen. Wij zullen de Belgische kleinhandelaars de komende maanden aansporen om dit voorbeeld te volgen.

Hoeveel politici zijn er nodig om de gloeilamp te vervangen?

De politici kunnen ook een belangrijke rol spelen om de gewone gloeilamp van de markt te halen. De OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) stelt trouwens dat dit een haalbare maatregel is. In een van haar publicaties staat dat de volledige verwijdering van de klassieke gloeilampen een politiek ambitieuze, maar realistische doelstelling is ⁽³⁾.

Een aantal landen heeft dat al begrepen. Op 20 februari 2007 kondigde de Australische regering als eerste ter wereld een verbod op energieverblindende verlichting aan. De komende jaren zal ze nieuwe efficiëntienormen voor verlichting in het leven roepen, die geleidelijk tussen 2008 en 2012 toegepast zullen worden. Zo wil het land tegen 2015 zijn jaarlijkse CO₂-uitstoot met 4 miljoen ton doen dalen. De kostenbesparing voor de gezinnen wordt berekend op 34 % ⁽⁴⁾. In Canada zouden de klassieke gloeilampen definitief uit de rekken van de warenhuizen moeten verdwijnen tegen 2012, wat een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 6 miljoen ton zou opleveren.

In België blijven de politieke initiatieven voorlopig beperkt tot ronkende verklaringen in enkele partijprogramma's naar aanleiding van de federale verkiezingen. In het Belgisch Nationaal Actieplan voor energie-efficiëntie is er geen spoor terug te vinden van een maatregel inzake efficiënte verlichting. We zullen niet nalaten om onze politici op tijd en stond te herinneren aan hun eigen programma en aan het potentieel dat energie-efficiëntie biedt in het kader van de strijd tegen klimaatverandering. Tegelijkertijd verwachten we van onze overheid dat

ze minimale efficiëntienormen oplegt voor alle elektrische apparaten en dat ze een leidersrol speelt in discussies op Europees vlak. Dergelijke minimumnormen zouden er automatisch voor zorgen dat de zogenaamde "energievreter" van de markt verdwijnen (energieverblindende computers, wasmachines, televisies, koelkasten en gloeilampen).

Hoeveel consumenten zijn er nodig om de gloeilamp te vervangen?

Als consument heeft u natuurlijk ook een rol te vervullen in dit verhaal. Vervang thuis zelf uw gloeilampen door spaarlampen. Eenvoudig, maar heel belangrijk. Wil u nog meer doen? Lees dan de rubriek rond ecoverbruiken op bladzijde 15 en draag uw eigen steentje bij in de strijd tegen de klimaatverandering.

Karen Janssens

⁽¹⁾ Energy [r]evolution, DLR, januari 2007

⁽²⁾ Surf naar www.dsgiplc.com

⁽³⁾ LEFEVRE N, DE T'SERCLAES P en WAIDE P, Barriers to Technology diffusion: the case of compact fluorescent lamps, International Energy Agency, oktober 2006, p. 30

⁽⁴⁾ www.environment.gov.au/minister/enu/2007/pubs/mr20feb07.pdf

INTERNATIONALE ACTIEDAG TEGEN KLIMAATVERANDERING

Kruis nu al zaterdag 8 december 2007 aan in uw agenda, want op die dag

neemt Greenpeace deel aan een internationale actiedag tegen klimaatverandering. We hopen dat velen onder jullie dat ook zullen doen. De bedoeling is zoveel mogelijk burgers in zoveel mogelijk landen te mobiliseren tijdens de Internationale Klimaatconferentie van de VN in het Indonesische Bali. Tijdens die conferentie wordt gedebatteerd over klimaatverandering en worden maatregelen genomen om dit acute probleem aan te pakken. Hoe meer mensen aan die dag deelnemen, hoe groter de impact zal zijn.

Afspraak: 8 december om 14u30 aan het Zuidstation van Brussel. Vandaar stappen we door de straten van Brussel. Op het einde van de optocht wacht de deelnemers een gratis concert.

Opgelet: de plaats en het uur van afspraak kunnen nog veranderen! Voor een update surf naar: www.greenpeace.be

De oplossing voor de klimaatverandering begint HIER!

Aan de vooravond

Op de verkiezingsavond van 10 juni stond één vraag centraal: welke kleur zou de nieuwe coalitie hebben?

Greenpeace vroeg zich iets heel anders af: wat zou er overblijven van de vele mooie beloftes die tijdens de pre-electorale debatten gemaakt werden over de bescherming van het klimaat? Op het moment dat we dit schrijven ⁽¹⁾, zijn de vier oranje-blauwe partijen meer dan ooit verstrikt in communautaire onderhandelingen. Het milieulijk dreigt helemaal naar de achtergrond verdronen te worden. Meer dan ooit moeten de milieuverenigingen een tegengewicht bieden. We maken de balans op van de laatste beschikbare versie ⁽²⁾ van de nota van de formateur.

van een antiklimaatregering?

De resultaten van de debatten in Hertoginnedal blinken uit door hun gebrek aan duidelijke doelstellingen en concrete maatregelen rond het milieu. Erger nog: door nucleaire energie opnieuw als oplossing voor te stellen, hypothekeken ze elke inspanning rond duurzame oplossingen voor de klimaatverandering... De toekomstige oriëntatie van oranje-blauw balanceert tussen surrealisme, het niet naleven van de verplichtingen, onwettigheden en onduidelijkheden. Dat is ontgoochelend voor iedereen die dacht dat ons land eindelijk een deel van de achterstand zou beginnen goedmaken op vlak van hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie. Om de situatie beter te begrijpen, kijken we even in de achteruitkijkspiegel.

3 - 4 april 2007: Greenpeace organiseerde een debat tussen de belangrijkste democratische politieke partijen uit het Noorden en Zuiden van het land over goed omschreven eisen rond het klimaat. De resultaten van dat debat waren vrij bemoedigend: alle partijen rond de tafel spraken zich positief uit over ambitieuze doelstellingen rond vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, hernieuwbare energiebronnen en maatregelen om energie te besparen. We tekenden ook een bijna perfecte consensus op over de noodzaak van een klimaatminister om aangelegenheden zoals milieu, energie en mobiliteit te coördineren op Belgisch niveau. De uitstap uit kernenergie, die onherroepelijk gesteund werd door de socialisten en de groenen, werd op geen enkel moment in vraag gesteld door de liberalen of de cdH. Er werd hoogstens gesproken over een parlementair debat over onze energievoorziening, waardoor de CD&V geïsoleerd bleef in dit dossier.

22 mei 2007: de duidelijk pro-nucleaire positie van de CD&V bracht Greenpeace ertoe om een tiental kilo radioactief slib af te zetten bij het hoofdkwartier van de partij in de Wetstraat. Het slib was afkomstig uit een openbare zone aan de oevers van de Molse Nete en is besmet door de opwerking van kernafval, nucleair onderzoek en de productie van splijt-

stoffen. Met de actie wilden we de CD&V confronteren met het probleem van kernafval.

Is het, gezien het voorgaande, verwonderlijk dat de voorlopige regeringsnota volledig ontoereikend is op het vlak van milieu? Het is in elk geval verontrustend vast te stellen dat ons land geen enkele doelstelling vastlegt op middellange termijn voor de vermindering van broeikasgassen, hernieuwbare energie of energie-efficiëntie, ondanks de verkiezingsbeloftes. De nota maakt enkel vermelding van de Europese doelstellingen die voorheen al goedgekeurd waren. Zijn de liberalen en de cdH vergeten dat ze er één van hun strijdpunten van gemaakt hadden? En wat met de onduidelijkheid rond de bevoegdheden van de mogelijke toekomstige minister van klimaat of duurzame ontwikkeling, die ooit ook de steun kreeg van liberalen en cdH?

Heropleving van kernenergie?

Op het vlak van nucleaire energie kunnen we ons afvragen welk gewicht de liberalen en de cdH kunnen uitoefenen op de onderhandelingen. Waarom zijn ze zomaar gezwich voor het dictaat van de CD&V, die duidelijk voorstander is van de gevaarlijke energiebron? De wet op de kernuitstap herzien, die de geleidelijke sluiting voorziet van de reactoren tussen 2015 en 2025? "Nooit," zeiden de libera-

len en cdH in koor. En toch stelt de voorlopige nota van de toekomstige regering (ironisch?) dat de uitstap wel behouden blijft, maar dat tegelijk de levensduur van bepaalde reactoren verlengd wordt. Waarom? Het is juist dat de wet van 2003 een clausule rond overmacht bevat: de regering kan 'noodzakelijke maatregelen' nemen als de veiligheid van de energievoorziening in het gedrang komt. Maar er is geen enkele reden om die clausule op dit moment in te roepen. Heel wat nieuwe energieprojecten die sinds de stemming van de wet in 2003 operationeel of gepland zijn zullen zeker voldoen om de eerste reactoren tegen 2015 te sluiten. Wat is dan de wettelijke reden voor die verlenging? Waarom op voorhand een parlementair debat rond zo'n belangrijk maatschappelijk thema uitsluiten? Waarom nog meer onzekerheid creëren voor de investeerders in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie?

Er blijft ook veel onduidelijkheid rond het gebruik van de gigantische winsten die Electrabel dankzij de afgeschreven kerncentrales kan opbouwen. In welke mate zal men morgen een deel van die winsten, die volledig door de verbruiker worden betaald, kunnen gebruiken voor investeringen in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie? De nota maakt het niet duidelijk, maar vermeldt wel dat ze gedeeltelijk gebruikt zullen worden voor een nieuwe technologie die de vervuilende steenkoolcentrales een nieuw leven moet inblazen door opvang en opslag van koolstof.

Als de zaken niet veranderen, verzekert de positie van de toekomstige regering in elk geval al één ding: de levensbelangrijke rol die de milieuverenigingen zullen spelen!

Fawaz Al Bitar

Actie voor de hoofdzetel van CD&V in de Wetstraat tegen kernenergie.

⁽¹⁾ 23 augustus 2007

⁽²⁾ 8 augustus 2007 op de website van De Standaard.

Rijden we binnenkort met milieuvriendelijkere auto's?

Greenpeace (her)lanceert haar transportcampagne! Eerste doelstelling: auto's die milieuvriendelijker en energiezuiniger zijn. De komende maanden moet er dus gelobbyd en actie gevoerd worden om de nakende EU-wetgeving voldoende streng te maken. De tegenstander - de auto-industrie - is er een van formaat! We spraken met Joeri Thijs, de transport-campaigner bij Greenpeace België.

Waarom een (nieuwe) transportcampagne?

De EU bereidt op dit ogenblik een nieuwe wetgeving voor met betrekking tot de gemiddelde CO₂-uitstoot van nieuwe auto's. In de volgende twee à drie jaar zal daarover worden gestemd. De auto-industrie oefent uiteraard druk uit om deze wetgeving af te zwakken.

Aan ons de taak om een tegenwicht te bieden en een strenge en ambitieuze wetgeving uit de brand te slepen. We zullen druk moeten uitoefenen op de auto-industrie. Terzelfder tijd moeten we van de Belgische politici eisen dat ze op EU-vlak een milieuvriendelijk standpunt innemen. Ons kantoor in België zal daarin een belangrijke rol spelen. De beslissingen worden immers grotendeels in Brussel genomen.

Op dit ogenblik zijn er dus geen normen?

De EU heeft altijd wel een wetgeving gewild, maar de auto-industrie heeft er alles aan gedaan om die te blokkeren. De industrie heeft in de jaren '90 wel een vrijwillige overeenkomst ondertekend om de CO₂-uitstoot van nieuwe auto's te verminderen. Maar vandaag stelt ook de EU vast dat deze overeenkomst duidelijk niet volstaat.

En waarom willen we normen?

Transport is verantwoordelijk voor 20% van de wereldwijde CO₂-uitstoot en de emissies blijven stijgen, voornamelijk omdat het wagenpark groter wordt. Hoog tijd dus om auto's te ontwerpen die energiezuiniger zijn! Europese normen voor CO₂-uitstoot zullen een sneeuwbal effect hebben, want ze zullen de bouw van auto's in de hele wereld beïnvloeden. Met andere woorden, alle auto's zullen op den duur energiezuiniger zijn. Tenminste, als de goedgekeurde EU-normen streng genoeg zijn. Wij stellen een gemiddelde norm van maximum 120 gr CO₂/km tegen 2012 en maximum 80 gr CO₂/km tegen 2020 (3 liter/100 km) voor. Vandaag bedraagt het Europese gemiddelde 163 gr CO₂/km.

Is het voldoende om auto's milieuvriendelijker te maken?

Om de milieu-impact van de auto aan te pakken, onderscheiden we drie fases: eerst hebben we een vermindering van het aantal afgelegde kilometers per auto nodig. Mensen gebruiken

nog vaak de auto voor afstanden van minder dan 5 km. Maar men kan ook het openbaar vervoer nemen, fietsen, wandelen... Verder dienen er natuurlijk auto's te worden gebouwd die minder brandstof verbruiken, minder krachtig en kleiner zijn.

Als die beide voorwaarden zijn vervuld, kunnen we bekijken welke rol biobrandstoffen kunnen spelen. Als ze op duurzame wijze geproduceerd worden, kunnen ze een kleine(!) bijdrage leveren tot de vermindering van de CO₂-uitstoot van het wagenpark.

De fabrikanten prijzen nochtans het milieuvriendelijke karakter van hun auto's aan?

Dat is een charmeoffensief van de auto-industrie: auto's zouden milieuvriendelijker zijn, maar zijn het niet. De laatste jaren worden auto's alsmaar krachtiger, groter en sneller. Dus stoten ze meer CO₂ uit! Als de industrie echt een positieve bijdrage wil leveren, moet ze meewerken aan het uittekenen van een voldoende strenge Europese wetgeving. En ze onmiddellijk toepassen voor de productie van nieuwe auto's.

Interview afgenomen door Caroline Veter

Meer en meer steden, zoals hier München, verstikken bijna onder het autoverkeer. Toch blijft het aantal auto's en dus de CO₂-uitstoot toenemen.

Weer de peer!

Spaarlampen bieden heel wat voordelen voor het milieu en voor uw portemonnee (zie artikel op bladzijden 10 en 11). U kan ons ook helpen een eind te maken aan energieverblindende verlichting. Hoe?

- Vervang uw klassieke gloeilampen door spaarlampen;
- Verstuur de postkaart die u bij het tijdschrift vindt. Zo roept u grootwarenhuizen op om klassieke gloeilampen uit de rekken te nemen en ze te vervangen door spaarlampen;
- Surf naar www.weerdepeer.be, op deze website staan tientallen ideeën voor mensen die meer willen doen.

Alvast bedankt!

GREENPEACE EN U

14 oktober: dag van het hout en het bos

Op 14 oktober organiseert het Afrika-museum 'Woodstock', een themadag over hout en bos. Tijdens die dag kunnen gezinnen aan allerlei activiteiten deelnemen. Greenpeace juicht dit initiatief toe en zal die dag ook aanwezig zijn met de Congotruck, een reizende tentoonstelling over de bossen van Congo. Voor de kinderen is er de superspannende bos-tunnel. Hopelijk zijn jullie erbij!

Van 5 oktober 2007 tot 31 augustus 2008 organiseert het museum ook de tentoonstelling 'Hou't vast! Hout en woud in Afrika'. Deze tentoonstelling gaat dieper in op het hout in al zijn facetten, op de toekomst van het bos en van de bosbewoners. Ze toont hoe belangrijk de bescherming van het milieu en de biodiversiteit is en hoe dit kan bijdragen tot een duurzame ontwikkeling van

Afrika. Die onderwerpen liggen ons ook nauw aan het hart en een bezoekje aan die tentoonstelling is dan ook een aanrader.
Info: www.africamuseum.be

Nodig een Greenpeacespreker uit!

Wil u in uw school, vereniging of lokale groep kennismaken met het werk van Greenpeace? Onze voorlichters komen graag bij u langs om een woordje uitleg te geven. Voorlichters zijn vrijwilligers die bij ons een didactische en inhoudelijke opleiding krijgen voor het geven van voordrachten. Hoe een voordracht aanvragen? Heel eenvoudig. Vul deze antwoordstrook in en stuur hem terug naar de contactpersoon onderaan.

A N T W O O R D S T R O O K

Ja, ik wil graag een Greenpeacevoordracht aanvragen over:

☐ de werking van Greenpeace	☐ genetisch gemanipuleerde organismen
☐ klimaatverandering	☐ giftige stoffen
☐ groene stroom	☐ ik weet nog niet / te bespreken
☐ oerbossen	

De voordracht zou gehouden worden voor een groep van

- ☐ de lagere school: leerjaar
- ☐ het secundair onderwijs: leerjaar Richting :
- ☐ een vereniging: naam
- ☐ andere:

Voornaam: Naam:

Straat: Nr: Bus:

Postcode: Plaats:

Telefoon: E-mail:

Geboortedatum:

Interesse? Aarzel dan niet en stuur de antwoordstrook op naar Elke De Laet, Haachtsesteenweg 159 - 1030 Brussel of elke.de.laet@be.greenpeace.org Dan neemt Elke zo vlug mogelijk contact met u op om de mogelijkheden qua inhoud en timing te bespreken.

Opendeurdagen op de Arctic Sunrise

Een overzicht van de mooie momenten

Tijdens het weekend van zaterdag 16 en zondag 17 juni organiseerde Greenpeace opendeurdagen aan boord van de Arctic Sunrise in Antwerpen. Velen onder jullie kwamen hierop af. Even een terugblik.

Hoewel het weer vooral zaterdag niet schitterend was (grijze hemel en af en toe een stevige plensbui), kwamen velen in Antwerpen toch opdagen. De Greenpeacevrijwilligers stonden op de brug paraat om de bezoekers een rondleiding te geven en op alle vragen te antwoorden. Vooral de stuurhut kon op veel interesse rekenen.

Naast de Greenpeaceboot bezochten een heleboel mensen ook nog de Congotruck: een vrachtwagen met daarin een fototen-

toonstelling over de vernietigende houtkap in de Congolese bossen. Ook hier zorgden onze vrijwilligers voor een uitstekende opvang en gaven tekst en uitleg bij de foto's.

Voor een verfrissing zorgden de vrijwilligers van de Oxfamstand, waar bezoekers genoten van heerlijke Fair Trade drankjes en chocolaatjes.

En we zijn uiteraard de kleinsten niet vergeten. Zij konden een vragenlijst invullen en daarna een prachtige poster of een mooie opbergmap voor school mee naar huis nemen. Ze konden zich ook in een tunnel wagen, die de oerbossen voorstelde. Het kind op de foto kon er maar niet genoeg van krijgen!

Aan iedereen die er bij was, heel erg bedankt voor uw bezoek!

Greenpeace steunen via een legaat of schenking

Waarom zou ik een testament opstellen? Hoe stel ik een testament op? Hoeveel bedragen de successie- of schenkingsrechten? Hoe kan ik Greenpeace steunen door middel van een legaat of schenking?

Heel wat mensen stellen zich deze vragen wanneer ze een testament willen opstellen of een schenking willen doen. In onze brochure **Testamenten en schenkingen** vindt u de antwoorden.

Het eerste deel van de brochure handelt over testamenten en schenkingen in het algemeen. We vestigen bijvoorbeeld uw aandacht op het bestaan van het duolegaat, een interessante formule die u een aanzienlijke belastingbesparing kan opleveren. In het tweede deel van de brochure gaan we dieper in op onze werking en onze milieubeschermingscampagnes.

Kortom, een brochure die zeker de moeite loont om eens door te nemen. U kunt ze vrijblijvend aanvragen door ons de antwoordstrook ingevuld terug te sturen, of contacteer Raf Drijvers: raf.drijvers@be.greenpeace.org, tel. 02 274 02 33.

A N T W O O R D S T R O O K

Ja, ik wil graag de brochure **Testamenten en schenkingen** ontvangen.

Naam: _____

Voornaam: _____

Straat: _____

Nr: _____

Bus: _____

Postcode: _____

Gemeente: _____

Telefoon: _____

Geboortedatum: _____

Stuur dit formulier naar: Greenpeace, t.a.v. Raf Drijvers, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel

GREENPEACE

DOSSIER

Herfst 2007 • September - oktober - november

GREENPEACE CHINA BESTAAT 10 JAAR

In 1997 opende Greenpeace haar eerste kantoor op Chinees grondgebied, in Hong Kong. Sindsdien is er een lange weg afgelegd. Greenpeace China heeft nu drie kantoren en kan rekenen op 15.000 donateurs. De Chinezen worden ook steeds milieubewuster. Greenpeace heeft er heel wat werk verricht en overwinningen voor het milieu geboekt. Ze heeft zich onder andere verzet tegen het invoeren van giftig afval in China en moedigde de ontwikkeling van hernieuwbare energie aan. Maar voor dit land met zijn 1,3 miljard inwoners is de weg naar duurzame ontwikkeling nog zeer lang. Greenpeace zet zich volledig in om het land hierbij te helpen, uiteraard met de steun van de bevolking.

Een zwaar getroffen milieu

Tien jaar geleden opende Greenpeace in Hong Kong de deuren van haar eerste kantoor in China. Ter gelegenheid van die tiende verjaardag nemen we dit kantoor even onder de loep. Hoe gaat het te werk? Wat zijn de belangrijkste milieuproblemen? Maar vooral, waarom daar een kantoor vestigen?

Greenpeace is een internationale organisatie die ervoor ijvert om de belangrijkste bedreigingen voor het milieu op aarde aan het licht te brengen. Daarom was het nodig vaste voet te krijgen in China.

China is een ontluikende supermacht. Dit land is zo groot als Europa, het telt één vijfde van de wereldbevolking en kent sinds twee decennia een aanzienlijke economische groei. Jammer genoeg gaat die groei gepaard met heel wat bedreigingen voor het milieu die niet enkel voor China zelf, maar voor iedereen op aarde gevolgen hebben. Elke dag wordt de tegenstelling tussen milieu en ontwikkeling duidelijker. In 2006 was de uitstoot van broeikasgassen in China voor het eerst groter dan die van de VS. China telt 16 van de 20 meest vervuilde steden ter wereld. Een vierde van de Chinezen drinkt besmet water en een derde ademt sterk vervuilde lucht in. China is ook een van de grootste verbru-

kers van natuurlijke rijkdommen en is de grootste invoerder van tropisch hout.

Ja aan de duurzame ontwikkeling van China

De economische ontwikkeling van China is uiteraard van enorm belang, maar ze mag niet gebeuren ten nadele van het milieu. Moet economische groei gebeuren op basis van fossiele brandstoffen of op basis van schone en hernieuwbare energiebronnen? Als een van de weinige NGO's in China stelt Greenpeace alles in het werk om het land ertoe aan te zetten de weg van duurzame ontwikkeling in te slaan. De weg is moeilijk en bezaaid met hindernissen, maar de behaalde overwinningen tonen dat duurzame ontwikkeling mogelijk is. Het engagement van Greenpeace naar de industrie en de regering heeft onder andere bijgedragen aan de (nog te beperkte) ontwikkeling van hernieuwbare energie in China. Greenpeace was ook de enige milieu-

organisatie die een wetsvoorstel over hernieuwbare energiebronnen in vraag stelde, dat in 2006 werd aangenomen. Greenpeace wil de 1,3 miljard Chinezen de weg van duurzame ontwikkeling laten volgen.

GREENPEACE CHINA ONDER DE LOEP

Toen Greenpeace in 1997 haar eerste kantoor in China oprichtte, waren er nauwelijks tien personeelsleden die alles draaiende hielden. Sindsdien is Greenpeace China gegroeid. Nu zijn er drie kantoren (in Hong Kong, Beijing en Guangzhou) waar samen 77 personeelsleden zijn tewerkgesteld. 71 van die personeelsleden zijn Chinezen die vertrouwd zijn met de cultuur en de gewoonten van dit enorme land. De anderen komen uit Malta, Zuid-Korea, Canada, Nederland, Zwitserland en Singapore. Greenpeace China kan verder rekenen op de financiële steun van 15.000 donateurs in Hong Kong. In de loop van de jaren is Greenpeace erin geslaagd het vertrouwen te winnen van de overheid en het grote publiek. In 2005 werd Greenpeace uitgeroepen tot NGO van het jaar in China. In 2006 werd Sze Ping, de campagnedirecteur van Greenpeace China, bekroond door een Chinees tijdschrift voor zijn bijdrage aan de evolutie van de (milieuvriendelijkere en socialere) houding van Chinese bedrijven.

Is steenkool de grote boosdoener?

De milieuproblemen die te wijten zijn aan het gebruik van steenkool vallen in China meer op dan andere. Tot op heden was de economische ontwikkeling van dit land bijna uitsluitend gebaseerd op de verbranding van deze fossiele brandstof. Maar dat hoeft niet zo te zijn. Alternatieven zijn voorhanden, maar de weg is nog heel lang.

In januari 2007 fotografeert Greenpeace-fotografe Natalie Behring in Linfen in de provincie Shanxi de gevolgen van een beleid dat volledig op steenkool is afgestemd. De stad Linfen telt 4,3 miljoen inwoners en behoort tot de meest vervuilde steden ter wereld. Mensen die naar hun werk fietsen dragen er gewoonlijk maskers. Deze stad is een symbool van de problemen in China: 69% van de primaire energie wordt er door steenkool opgewekt.

Ook China ondergaat de gevolgen van de klimaatverandering en ervaart meer wervelstormen, verwoestijning en smeltende gletsjers. Het Chinese energiebeleid, dat stoelt op steenkool, maakt het er uiteraard niet beter op.

Gelukkig worden Chinese politici zich langzamerhand bewust van de draagwijdte van het probleem. Ze proberen niet langer vast te houden aan een groei

tot elke prijs. Ze voeren bijvoorbeeld een groen BNP in, dat is een BNP waarvan de kosten voor vervuiling worden afgetrokken. En ze leggen doelstellingen vast voor energie-efficiëntie. Greenpeace oefent trouwens druk uit op de regering om hernieuwbare energiebronnen te ontwikkelen. Het potentieel hiervoor is namelijk erg groot, vooral dan voor windenergie. China zou inderdaad zijn economische groei kunnen behouden en tegelijkertijd zijn CO₂-uitstoot tegen 2050 op het huidige niveau kunnen stabiliseren met hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie.

Een slechte toepassing van de wetten...

Er gaapt echter een enorme kloof tussen de realiteit op het terrein en de goede bedoelingen. De meeste milieuwetten worden gedicteerd door de centrale regering en die legt niet altijd de nodige vastberadenheid aan de dag om ze lokaal

ook te doen gelden. De centrale regering dient ervoor te zorgen dat de plaatselijke vervuilers voor hun misdrijven worden gestraft en dat de ambtenaren die er niet in slagen de wet te doen respecteren, verantwoording moeten afleggen. Maar de opgelegde boetes zijn belachelijk laag. Zolang dat niet verandert, zullen de grote vervuilers onbezorgd de wet overtreden.

... en een gedeelde verantwoordelijkheid!

Het is natuurlijk makkelijk de lokale overheden of bedrijven die de wet niet naleven en enkel aan hun winst denken, met de vinger te wijzen. Maar zijn we niet allemaal verantwoordelijk voor de vervuiling in China? We mogen niet vergeten dat de CO₂-uitstoot van elke Chinees 3,5 ton per jaar bedraagt tegenover 20 ton voor elke Noord-Amerikaan. De toestand in China is ook de fout van Washington, Brussel, Tokio... De laatste jaren heeft het Westen een heleboel van zijn fabrieken naar China overgebracht. Het profiteert zo van goedkopere arbeidskrachten en voert zijn eigen CO₂-uitstoot uit. Laten we daar misschien even aan denken bij onze volgende aankoop van een product 'Made in China'.

Deze foto gemaakt door onze fotografe Natalie Behring in Linfen toont een landschap dat gedomineerd wordt door steenkoolcentrales.

Greenpeace in China

Steenkool, broeikasgassen maar ook elektronisch afval, ontbossing, ...

Op de agenda van Greenpeace China staan heel wat uitdagingen.

Greenpeace voert geweldloos actie, oefent druk uit, getuigt, stelt aan de kaak... en draagt oplossingen aan. Deze foto's brengen het werk van Greenpeace China in beeld.

1 ACTIE TEGEN VERVUILENDE ENERGIEBRONNEN

Greenpeace wijst vervuilende bedrijven met de vinger. In China doet ze dat al jaren met CLP, het grootste privé-energiebedrijf van het land. En terecht: dit grote bedrijf investeert vooral in steenkool en draagt zo in grote mate bij tot de klimaatverandering. In plaats van te investeren in hernieuwbare energiebron-

nen wil het bedrijf koppig nieuwe steenkoolcentrales blijven bouwen, niet enkel op het Chinese vasteland, maar in heel het Stille Zuidzeegebied.

2 HERNIEUWBARE ENERGIE BEVORDEREN

Hoe kan China economisch blijven groeien zonder het klimaat in gevaar te brengen? Door alternatieve energiebronnen te ontwikkelen en energie-efficiëntie aan te moedigen (1).

China heeft zich een heel lovenswaardig doel gesteld voor een vermindering van het energieverbruik, namelijk minstens 20% tegen 2010. Greenpeace oefent nu druk uit op de overheid om via concrete politieke maatregelen deze doelstellingen in de praktijk om te zetten. Op het vlak van hernieuwbare energie zijn de mogelijkheden van het land enorm, vooral op het vlak van zonne- en windenergie. Ook hier oefent Greenpeace druk uit op de overheid om volop de kaart van hernieuwbare energie te trekken. Guangdong met zijn 4300 km lange kustlijn heeft duidelijk alle troeven in handen om een wereldautoriteit te worden op het gebied van windenergie.

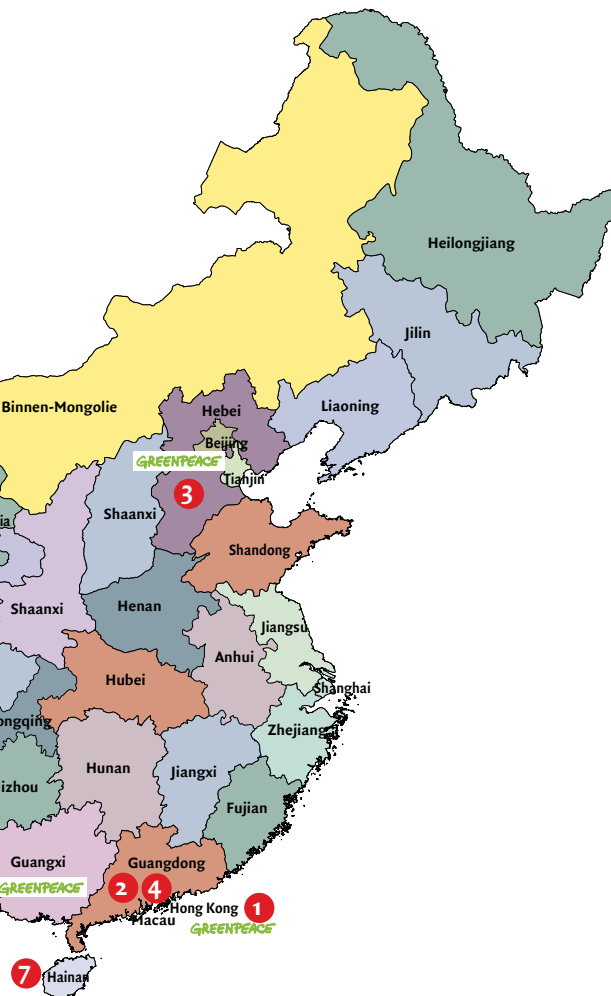
(1) Energy [R]evolution: A Sustainable China Energy Outlook, Greenpeace en de European Renewable Energy Council, 24 april 2007

3 4 ELEKTRONISCH AFVAL ELIMINEREN

Greenpeace voert campagne voor een wereld zonder giftige stoffen. China is een van de landen die onze oude computers invoeren. Het is uiteraard veel

makkelijker een probleem naar landen uit te voeren, waar de milieunormen lakser zijn. Maar de meeste computers bevatten vervuilende stoffen die ook schadelijk zijn voor de gezondheid. Op de sloopwerven demonteren de arbeiders elektronische apparaten om er het koper en staal uit te halen. Ze komen dan onvermijdelijk in aanraking met die giftige stoffen. Guiyu, een dorpje in Guangdong staat bekend als dé elektronische vuilnisbelt van de wereld. Greenpeace verricht onderzoek naar en voert actie tegen de elektronicabedrijven. Dankzij haar acties hebben sommige bedrijven, waaronder het Chinese Lenovo, maar ook HP, Dell en Acer, zich ertoe verbonden de meest giftige stoffen te verwijderen uit de computers die ze vervaardigen en op de markt brengen.

6 7 DE BESCHERMING VAN DE BOSSEN

wil ze het bedrijf ertoe overhalen de illegale houtkap in de provincies Yunnan en Hainan stop te zetten. Geregeld worden boeren uit de streek gedwongen hun grond te verkopen zodat vertegenwoordigers van APP vrij spel hebben. Greenpeace oefent druk uit op de regering en de houtindustrie om een einde te maken aan de invoer van hout dat illegaal en op vernielende wijze is gekapt. Om aan de stijgende vraag naar hout in China te kunnen voldoen, wordt het ingevoerd uit landen die hierdoor hun bosoppervlakte snel zien slinken, zoals Indonesië.

Greenpeace ijvert voor een betere bescherming van de bossen. Ze voert actie tegen Asia Pulp and Paper (APP), een van de belangrijkste papierbedrijven ter wereld. Met haar acties

5 EEN KWALITEITSVOLLE VOEDING EN LANDBOUW AANMOEDIGEN

Rijst betekent leven voor de Chinezen. In 2005 organiseerde Greenpeace een expeditie naar de provincie Yunnan, die bekend staat om zijn enorme rijstvariëteiten, om de landbouwers er te wijzen op de gevaren van genetisch gemanipuleerde rijst. De

regering stond toen op het punt de commerciële teelt van zo'n rijst toe te staan, wat de uitzonderlijke rijstdiversiteit van het land ernstig in gevaar zou hebben gebracht. Dankzij een opmerkelijke mobiliseringscampagne bij de Chinese consumenten is genetisch gemanipuleerde rijst nog steeds verboden. Bovendien hebben meer dan 100 bedrijfsmerken uit de voedingsindustrie zich ertoe verbonden geen voeding meer op de markt te brengen die genetisch gemanipuleerde organismen bevat.

8 9 ONDERZOEK NAAR KLIMAAT-VERANDERINGEN

Getuigenis afleggen is een van de belangrijkste opdrachten van Greenpeace. Voor de klimaatcampagne is het zelfs een zeer belangrijk instrument. In 2005 stuurde Greenpeace voor het eerst een expeditie naar de Gele rivier op het Tibetaans plateau om er de ernst van de heersende droogte te tonen. De

lokale gemeenschappen leven er van hun kuddes, maar door het gebrek aan regen verdwijnen de weiden en dus ook de dieren. De bewoners overleven dankzij overheidsuitkeringen. In 2007 stuurde Greenpeace een tweede expeditie naar de Mount Everest om er het verdwijnen van de Rongbukgletsjer te onderzoeken. De Himalayagletsjers smelten sneller dan de gletsjers in andere werelddelen. Nog een probleem waar het steenkoolbeleid geen goed aan doet.

Zijn de Chinezen op weg naar een betere milieubescherming?

Greenpeace is op diverse fronten en plaatsen in China actief. Ze kan actie voeren omdat het publiek steeds milieubewuster wordt. Hieronder een interview met Sze Ping, de campagnedirecteur van Greenpeace China.

Kent het grote publiek Greenpeace?

De naam Greenpeace is bekend in China, vooral in de grote steden Hong Kong, Beijing en Guangzhou. Uit

onze enquête van vorig jaar blijkt dat Greenpeace vaak beter gekend is dan de meeste andere NGO's, zelfs als die hier al heel wat langer gevestigd zijn.

Hoe maakt u het publiek milieubewuster?

Gewoonlijk krijgen onze campagnes een positieve weerklank in de pers. We

zoeken steeds naar nieuwe methodes om een nog groter publiek te bereiken. We organiseren bijvoorbeeld onlinecampagnes en vragen de gemeenschap van internetgebruikers te reageren of we zetten grootschalige bewustmakingscampagnes op touw. In dit verband was het Midi Music Festival een groot succes. (zie kader)

Hebben jullie al successen voor het milieu geboekt dankzij de steun van het grote publiek?

Elke campagne, elke activiteit, elk persbericht is voor het publiek een gelegenheid om ons beter te leren kennen... en voor ons om steun te krijgen.

Bij onze campagne voor het verwijderen

van gevaarlijke giftige stoffen uit computers bleek hoe belangrijk de steun van het publiek is, wanneer we druk willen uitoefenen op de industrie.

Een tijdje terug hebben we een klasement opgemaakt van elektronicabedrijven op basis van hun engagement om giftige stoffen uit hun computers te verwijderen.

Zowel de pers als het grote publiek waren erg geïnteresseerd in dit klasement. En de industrie is uiteraard nooit ongevoelig voor de publieke opinie. We waren zeer verheugd dat de Chinese computerfabrikant Lenovo gedurende een hele tijd op de eerste plaats in het klasement stond.

Is het even makkelijk de mensen in de steden als die op het uitgestrekte platteland milieubewust te maken?

In de grote steden beschikken de mensen regelmatig en makkelijker over informatie. Dankzij het internet wordt de informatie vlot verspreid, het heeft

geen belang waar de mensen wonen. Maar toch blijven mensen op het platteland duidelijk moeilijker te bereiken.

Af en toe voeren jullie geweldloos actie in Hong Kong en Beijing.

Kan dat ook in de rest van het land?

Als geweldloze actie moeilijk is, wat zijn dan jullie belangrijkste actiemiddelen?

We zetten directe, geweldloze acties op touw als ze efficiënt zijn om een campagne te winnen. In China hebben we ook mooie overwinningen behaald door gebruik te maken van andere actiemiddelen.

Door onderzoek te verrichten, door schandalen aan het licht te brengen, door lobbywerk, door verantwoordelijke bedrijven met de vinger te wijzen, door hen in verlegenheid te brengen of integendeel door hun activiteiten ten voordele van het milieu te prijzen.

Kunnen jullie op dezelfde manier actie voeren tegen buitenlandse bedrijven als tegen nationale bedrijven?

Door de bijzondere situatie in China is het op de korrel nemen van internationale bedrijven vaak een efficiënt middel om resultaten te bekomen. Die bedrijven zijn namelijk bezorgd om hun imago en reputatie.

Door vooruitgang te boeken bij die multinationals krijg je heel vaak een kettengereactie bij de toeleveringsbedrijven die daardoor ook milieuvriendelijker worden.

Houden de buitenlandse bedrijven zich aan de milieuregels die ze elders in het buitenland moeten toepassen?

Sommige bedrijven passen dezelfde milieumaatregelen toe, waar ter wereld ze zich ook bevinden. Maar heel wat andere bedrijven passen andere milieuregels toe voor Chinese klanten. Ze profiteren ervan dat China geen duidelijke milieuwetten heeft.

We zouden graag hebben dat steeds meer bedrijven hun normen eenvormig maken en we stellen verheugd vast dat sommige al stappen in die richting ondernemen.

Spelen jullie een rol bij de voorbereiding van de Olympische Spelen van 2008?

Ja, we werken nauw samen met de vertegenwoordigers van het organiserend comité van de Spelen in Beijing in 2008. Via de Spelen willen we nog meer mensen bewust maken van de milieuproblemen in China en hen aansporen in hun

dagelijks leven positieve stappen te zetten om het milieu te beschermen.

Caroline Veter

Met dank aan Amy Cui

Kom alles te weten over Greenpeace in China: www.greenpeace.org/china/en

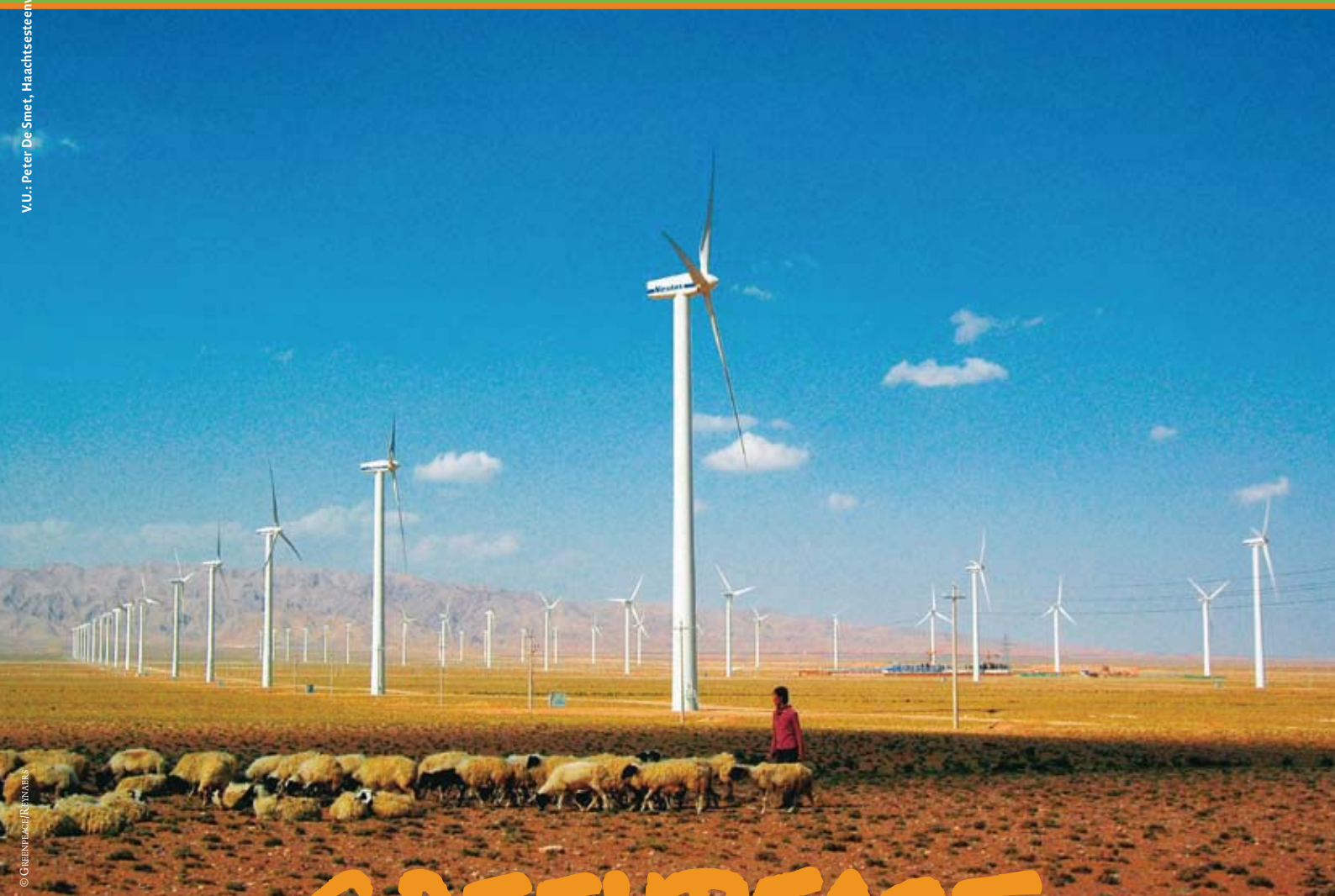

JONGE CHINEZEN STEUNEN GREENPEACE

De jongeren van vandaag beslissen morgen over de toekomst van de aarde. Daarom richt Greenpeace zich vooral tot de jongeren. In dat opzicht was het Midi Music Festival dat Greenpeace in mei van dit jaar mee organiseerde rond het thema 'ecologie' een groot succes. In vier dagen tijd namen 50.000 jongeren deel aan dit weinig alledaagse evenement in Beijing. Duizenden onder hen verklaarden zich bereid onze activiteiten te steunen.

Meer nog dan jongeren milieubewust maken, wil Greenpeace ze ertoe aanzetten zelf iets te ondernemen. Meer en meer jongeren zijn daartoe bereid. Wanneer ze de kloof tussen hun idealen en de realiteit zien, willen ze naar oplossingen helpen zoeken. Greenpeace beschikt over zowat 3.000 jonge vrijwilligers die actie voeren op universiteitscampussen in Beijing, Guangzhou en Chongqing. Ze starten met grootschalige projecten, bijvoorbeeld om hernieuwbare energiebronnen aan te moedigen of om andere studenten te overtuigen massaal deel te nemen aan cyberacties tegen de walvisjacht of giftige stoffen in computers.

Dankzij de jongeren wordt Greenpeace langzamerhand meer dan alleen maar een naam: de organisatie krijgt vorm. En hierdoor kunnen we in dit immense land nog nadrukkelijker aanwezig zijn en onze geloofwaardigheid vergroten.

© GREENPEACE/IR. JONAS KENS

GREENPEACE